

1. Бондаренко В. О. Інформаційна безпека сучасної держави: концептуальні роздуми. Електронний ресурс: <http://www.crime-research.iatr.org.ua/library/strateg.htm>.
2. Ананьїн В.О. Безпека українського суспільства в умовах глобальних трансформаційних процесів. Монографія. Київ. 2012. 285с.
3. Сытников А.А. Обеспечение и защита права на информацию. М. Городец-издат, 2001. 344с.
4. Марутян Р. Р. Рекомендації щодо вдосконалення політики забезпечення інформаційної безпеки України. Електронний ресурс: http://www.dsaua.org/index.php?option=com_content&view=article&id=198%3A2014-08-13-12-55-48&catid=66%3A2010-12-13-08-48-53&Itemid=90&lang=uk.

Давидова Наталія Валентинівна
викладач кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Як відомо, корупція для багатьох країн світу стала однією з найактуальніших проблем нашого часу в органах державної влади і економічної діяльності. При цьому, вплив корупції в цих країнах настільки зростає і продовжує наростати, що в ряді випадків вона досягає загрозливих розмірів у порівнянні зі значною частиною держбюджету країн.

Україна по міжнародним та вітчизняним експертними оцінками відноситься до числа країн світу з «високим» рівнем корупції в державному управлінні та економічної діяльності.

Так, на сьогодні, проблема корупції в Україні є критичною, наша держава за даними глобальної організації проти корупції Transparency International, перебуває на 130 місці із 180 країн в списку найкорупційніших країн світу, поряд з африканськими країнами, такі як Гамбія, Іран, Сьєра Леон.

Говорячи про небезпечність корупційних діянь В. М. Киричко слушно вказує, що ця їх якість визначається перш за все створенням залежності службової діяльності певної особи від одержання неправомірної вигоди від інших осіб, чим заподіюється або може бути заподіяна істотна шкода фізичній чи юридичній особі, суспільству або державі[1, с. 20].

Боротьба з корупцією у сучасному світі стала одним із тих видів діяльності, у здійсненні якої сплітаються інтереси різних країн з різними політичними системами, різною державно-політичною ідеологією, які перебувають на різних етапах розвитку[2, с. 433–434].

Для корупції завжди існує низка причин:

1) економічна криза і політична нестабільність;

2) недосконалість законодавства, тобто тривала відсутність системи антикорупційних законів і підзаконних актів.

Вважаємо, що основними умовами успішної протидії корупції є: антикорупційне законодавство та ефективне його застосування державними органами; політична воля керівництва держави; підтримка антикорупційних заходів держави громадянським суспільством.

Так, в Законі України «Про запобігання корупції» наведено визначення корупційного правопорушення, а саме як умисного діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 4 цього Закону, за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність [3].

Даний Закон розкриває ознаки корупції: використання особою, зазначеною в частині першій статті 4 цього Закону, наданих їй службових повноважень та пов'язаних із цим можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання 87 неправомірної вигоди особі, зазначеній в частині першій статті 4 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень та пов'язаних із цим можливостей [3].

Згідно, зі ст.22 вище зазначеного Закону, особам, зазначеним у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», забороняється використовувати свої службові повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб, у тому числі використовувати будь-яке держав-

не чи комунальне майно або кошти в приватних інтересах.

Загалом розділ IV Закону України «Про запобігання корупції», встановлює відповідальність про запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням. Розділ XI Закону України «Про запобігання корупції», встановлює відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та усунення їх наслідків.

За вчинення корупційних правопорушень особи, уповноважені на виконання функцій держави, притягаються у встановленому законом порядку до:

- кримінальної;
  - адміністративної;
  - цивільно-правової; •
- або дисциплінарної відповідальності (стаття 18 Закону).

Нормами Кодексу України про адміністративні правопорушення встановлена адміністративна відповідальність за наступні правопорушення:

- порушення обмежень щодо використання службового становища (ст. 172-2)
- пропозиція або надання неправомірної вигоди (ст. 172-3)
- порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (ст. 172-4)
- порушення встановлених законом обмежень щодо одержання дарунка (пожертви) (ст. 172-5)
- порушення вимог фінансового контролю (ст. 172-6) та інші [4].

Згідно зі статтями Кримінального кодексу України службових осіб може бути притягнуто до кримінальної відповідальності за:

- підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів (ст. 358)
- зловживання владою або службовим становищем (ст. 364)
- зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми (ст. 364-1)
- перевищення влади або службових повноважень (ст. 365)
- перевищення повноважень службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми (ст. 365-1)
- зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги (ст. 366)
- службова недбалість (ст. 367)
- прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368) [5].

Відомості про осіб, яких притягнуто до відповідальності за вчинення корупційних правопорушень, у триденний строк з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили заносяться до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення.

Підсумовуючи зазначимо, що важливою запорукою попередження корупції є якісне нормативно-правове забезпечення. Нормами адміністративного, цивільного та кримінального права врегульовані суспільні відносини з приводу управління та запобігання сектором корупції, профілактики корупції, галузевого контролю, відповідальності за порушення законодавства в сфері корупції тощо.

Аналізуючи основний антикорупційний закон «Про запобігання корупції» для ефективної боротьби з корупцією формується антикорупційна стратегія, яка створюється на окремий період часу на основі аналізу уповноваженими органами ситуації щодо корупції, а також на основі попередньої стратегії. Дана стратегія включає в себе антикорупційну програму, яка передбачає загальні засади політики щодо запобігання та протидії корупції, оцінку ризиків корупційних проявів у діяльності уповноважених органів, зазначає заходи для усунення виявлених ризиків, та заходи, спрямовані на запобігання корупційним правопорушенням.

Такими чином, насамперед від стану нормативно-правового забезпечення залежить, настільки обґрунтованою, гармонійною, послідовною та ефективною буде державна політика в сфері запобігання корупції. Досконала нормативна база, чітка система галузевого управління, а також дієві методи впливу на поведінку учасників правовідносин служать надійною гарантією ефективною політики в сфері запобігання корупції. І, навпаки, недоліки й дисбаланси нормативно-правового забезпечення завжди обумовлюють некерованість суспільно значущих процесів, безсистемність здійснюваних заходів та, як наслідок, відсутність сталого прогресу в боротьбі з корупцією.

1. Киричко В. М. Кримінальна відповідальність за корупцію/В. М. Киричко. Х. : Право, 2013. 424 с.
2. Фріс П. Л. Міжнародна кримінально-правова політика (поняття та основні завдання). П. Л. Фріс. Вибрані праці. Івано-Франківськ: Фоліант, 2014. С. 430–434.
3. Закон України «Про запобігання корупції», від 04.03.2015 р. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення 11.02.2020).
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення, зі змінами і доповненнями в редакції від 02.03.2015 р., [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення 11.02.2020).
5. Кримінальний кодекс України, зі змінами і доповненнями в редакції від 02.03.2015 р., [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення 11.02.2020).

Мамчій Олексій Іванович
старший викладач кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЩОДО ОБОВ'ЯЗКОВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСУ ПРИ ПРИЗНАЧЕННІ НА ПОСАДИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Безпека в цивілізованому суспільстві досягається створенням державою сприятливих економічних, інформаційних, політичних, соціальних, природних та інших умов. Негативні чинники, що носять зовнішній і внутрішній характер вимагають здійснення ефективних заходів для забезпечення національної безпеки, у тому числі й у сфері публічної безпеки та порядку. Здатність суб'єктів забезпечення національної безпеки щодо своєчасного реагування на загрози національній безпеці обумовлює прийняття зовнішніх та внутрішньо-організаційних заходів. До числа останніх можна віднести і забезпечення потреб Національної поліції у якісному особовому складі вказаного центрального органу виконавчої влади.

Формування компетентного, професійного та мотивованого поліцейського ядра – це передумова підвищення рівня довіри громадян до Національної поліції як дієвого інституту, здатного дійсно якісно та ефективно захищати права та основоположні свободи людини і громадянина, підтримуючи при цьому як громадянське суспільство, так і правову, соціальну державу.

Романенко М.В. слушно зазначає, що реалізувати поставлені перед органами поліції завдання можливо лише за наявності кваліфікованих професіоналів, які повинні не лише володіти відповідними знаннями, уміннями, навичками, а й бути мотивованими, самовідданими та вихованими на патріотизмі і пріоритетному сприйнятті людини як найвищої соціальної цінності [1].

Наголосимо, що якісний склад Національної поліції формується як під час добору на службу в поліцію, так і під час проходження служби поліцейськими. Так, Законом України про Національну поліцію встановлено, що з метою добору осіб, здатних професійно виконувати повноваження поліції та посадові обов'язки за відповідною вакантною посадою, у випадках, передбачених цим Законом, проводиться конкурс на службу в поліції та/або на зайняття вакантної посади. Проведення конкурсу здійснюється з урахуванням рівня професійної компетентності, особистих якостей і досягнень кандидатів на прийняття на службу та зайняття вакантної посади. Конкурс на службу в поліції обов'язково проводиться серед осіб, які вперше приймаються на службу в поліції з призначенням на посади молодшого складу поліції. Комплектуванню в порядку просування по службі посад молодшого, середнього та вищого складу поліції, крім випадку, передбаченого частиною третьою цієї статті, за рішенням керівника, уповноваженого призначати на такі посади, може передувати або проведення конкурсу, або проведення атестації [2].

Аналізуючи вищенаведену норму, можемо зазначити, що проведення конкурсу на службу в поліцію є обов'язковим лише для тих осіб, які, по-перше: приймаються на службу в поліції вперше, по-друге: які призначаються на посади молодшого складу поліції. Зауважимо, що до молодшого складу поліції відносяться посади, визначені Розділом VIII наказу Національної поліції України від 04.12.2015 № 142 «Про затвердження Переліку посад молодшого та середнього складу поліції і відповідних їм граничних спеціальних звань» [3].